AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 23.5.2022
COM(2022) 624 final

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú de chuid na Rómáine agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár um Chóineasú 2022 de chuid na Rómáine

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú de chuid na Rómáine agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár um Chóineasú 2022 de chuid na Rómáine

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagail 121(2) agus 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus a gcomhordú, a neartú[1], agus go háirithe Airteagal 9(2) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú[2], agus go háirithe Airteagal 6(1) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[3] lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, a tháinig i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Is rud é an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta a chuireann tacaíocht airgeadais ar fáil le haghaidh chur chun feidhme athchóirithe agus infheistíochta, arb é atá i gceist leis spreagadh airgeadais a mhaoiníonn an tAontas. Cuidíonn sé leis an téarnamh eacnamaíoch agus le cur chun feidhme athchóirithe atá inbhuanaithe agus a spreagann fás agus infheistíocht, go háirithe chun an t-aistriú digiteach agus glas a chur chun cinn, agus neartaíonn sé athléimneacht agus fás ionchasach gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sé freisin le hairgeadais phoiblí inbhuanaithe a neartú agus le borradh a chur faoi fhás agus faoi chruthú post sa mheántéarma agus san fhadtéarma. Ba é uasmhéid na ranníocaíochta airgeadais in aghaidh an Bhallstáit faoin tSaoráid Téarnamh agus Athléimneachta, arna nuashonrú

[1] IO L 209, 2.8.1997, lch. 1.

[2] IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

[3] Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

an [XX] Meitheamh 2022, i gcomhréir le hAirteagal 11(2) de Rialachán (AE) 2021/241.

(2) An 24 Samhain 2021, ghlac an Coimisiún an Suirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe, rud a chur tús le Seimeastar Eorpach 2022 le haghaidh comhordú beartais eacnamaíoch. Thug sé aird chuí ar an ngealltanas comhpháirteach athdhearbhaithe ón gCruinniú Mullaigh Sóisialta in Porto i mí na Bealtaine 2021 chun Colún Eorpach na gCeart Sóisialta arna fhógairt ag Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún an 17 Samhain 2017 a chur chun feidhme a thuilleadh. D'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí Shuirbhé Bliantúil 2022 don Fhás Inbhuanaithe an 25 Márta 2022. An 24 Samhain 2021, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011, ghlac an Coimisiún freisin an Tuarascáil maidir leis an Sásra Foláirimh inar shainaithin sé an Rómáin ar cheann de na Ballstáit a mbeadh grinn-athbhreithniú[4] ag teastáil ina leith. Ar an dáta céanna, ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro, a ghlac an Chomhairle an 5 Aibreán 2022, chomh maith leis an togra le haghaidh Tuarascáil Chomhpháirteach ar Fhostaíocht 2022 lena ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirlínte Fostaíochta agus ar phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta, a ghlac an Chomhairle an 14 Márta 2022.

(3) Tá athrú suntasach tagtha ar an gcomhthéacs geopholaitiúil agus eacnamaíoch i ngeall ar ionradh na Rúise ar an Úcráin i ndiaidh na paindéime domhanda. Tá tionchar an ionraidh ar gheilleagair na mBallstát le sonrú trí phraghsanna níos airde fuinnimh agus bia agus trí ionchais fáis níos laige. Is iad na teaghlaigh leochaileacha atá i mbochtaineacht fuinnimh nó atá i mbaol bochtaineachta fuinnimh is mó atá thíos leis na praghsanna fuinnimh níos airde. Ina theannta sin, tá sruth daoine isteach san Aontas nach bhfacthas a leithéid riamh agus iad ag teitheadh ón Úcráin. Sa chomhthéacs sin, an 4 Márta 2022, tionscnaíodh an Treoir um Chosaint Shealadach[5] den chéad uair, rud a thug an ceart chun fanacht go dleathach san Aontas mar aon le rochtain ar oideachas agus oiliúint, ar an margadh saothair, agus ar chúram sláinte, tithíocht agus leas sóisialta do dhaoine easáitithe ón Úcráin. Cuirtear tacaíocht eisceachtúil ar fáil don Rómáin faoin tionscnamh maidir le Gníomhaíocht le haghaidh Dídeanaithe san Eoraip (CARE) de chuid an Chomhtháthaithe agus trí réamh-mhaoiniú breise faoin gclár um Chúnamh Aisghabhála don Chomhtháthú agus do Chríocha na hEorpa (REACT-EU) chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais ghlactha agus lánpháirtithe na ndaoine sin atá ar a dteitheadh ón Úcráin.

(4) Agus aird á tabhairt ar an staid eacnamaíoch agus gheopholaitiúil atá ag athrú go tapa, atosaíonn an Seimeastar Eorpach a chomhordú ginearálta maidir le beartas eacnamaíoch agus fostaíochta in 2022, agus é á fhorbairt i gcomhréir le riachtanais cur chun feidhme na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta mar a leagtar amach i Suirbhé Bliantúil 2022 don Fhás Inbhuanaithe. Chun go mbainfear amach tosaíochtaí na mbeartas faoin Seimeastar Eorpach, tá sé ríthábhachtach go gcuirfear na pleananna téarnaimh agus athléimneachta glactha chun feidhme, ós rud é go dtugann na pleananna aghaidh ar, ar a laghad, fothacar suntasach de na moltaí tírshonracha

[4] Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú, IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

[5] Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2022/382 ón gComhairle an 4 Márta 2022 lena mbunaítear insreabhadh ollmhór daoine easáitithe ón Úcráin de réir bhrí Airteagal 5 de Threoir 2001/55/CE, agus a bhfuil sé d'éifeacht aige cosaint shealadach a thabhairt isteach, IO L 71, 4.3.2022, lch. 1.

ábhartha a eisíodh i dtimthrialla Sheimeastar 2019 agus 2020. Tá moltaí tírshonracha 2019 agus 2020 chomh ábhartha céanna fós maidir le pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna nuashonrú nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241, i dteannta aon mholadh tírshonrach a eisíodh suas go dtí dáta tíolactha an phlean mhodhnaithe.

(5) Tá an Clásal Éalaithe Ginearálta gníomhach ó Mhárta 2020[6]. Ina Theachtaireacht an 3 Márta 2021[7], leag an Coimisiún amach a thuairim gur cheart an cinneadh maidir le clásal ginearálta éalaithe a dhíghníomhachtú nó a chur i bhfeidhm go leanúnach a dhéanamh mar mheasúnú foriomlán ar staid an gheilleagair, agus leibhéal na gníomhaíochta eacnamaíche san Aontas nó sa limistéar euro i gcomparáid leis an leibhéal réamh-ghéarchéime (deireadh-2019) mar phríomhchritéar cainníochtúil. Mar gheall ar éiginnteacht mhéadaithe agus rioscaí láidre taobh thiar den ionchas eacnamaíoch i gcomhthéacs an chogaidh san Eoraip, is gá clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis a leathnú go gcuirfear síneadh le clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis le linn 2023.

(6) An 2 Márta 2022, ghlac an Coimisiún Teachtaireacht lena gcuirtear treoir leathan ar fáil maidir le beartas fioscach in 2023, a raibh sé mar aidhm léi tacú le hullmhú Chláir na mBallstát um Chobhsaíocht agus um Chóineasú agus comhordú beartais a neartú ar an gcaoi sin[8]. Thug an Coimisiún dá aire go mbeadh sé iomchuí in 2023, bunaithe ar an ionchas maicreacnamaíoch a bhí ann i réamhaisnéis gheimhridh 2022, aistriú ó sheasamh fioscach comhiomláin tacaíochta in 2020-2022 go staid chomhiomlán fhioscach a bheadh neodrach tríd is tríd, agus go bhfuil sé réidh chun freagairt don staid eacnamaíoch atá ag teacht chun cinn. D'fhógair an Coimisiún gur cheart leanúint de dhifreáil a dhéanamh idir na moltaí fioscacha do 2023 ar fud na mBallstát agus iarmhairtí trastíortha a d'fhéadfadh a bheith ann a chur san áireamh. D'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit an treoir ina gCláir um Chobhsaíocht agus um Chóineasú a léiriú. Gheall an Coimisiún go ndéanfadh sé dlúthfhaireachán ar na forbairtí eacnamaíocha agus go n-athróidh sé a threoir beartais de réir mar is gá agus ar a dhéanaí ina Sheimeastar pacáiste earraigh a bheidh ann i ndeireadh mhí na Bealtaine 2022.

(7) Maidir leis an treoir fhioscach a cuireadh ar fáil an 2 Márta 2022, cuirtear san áireamh sna moltaí fioscacha do 2023 an t-ionchas eacnamaíoch atá ag dul in olcas, an éiginnteacht mhéadaithe agus rioscaí níos ísle, agus an boilsciú níos airde i gcomparáid leis an réamhaisnéis geimhridh. I bhfianaise na mbreithnithe sin, ní mór don fhreagairt fhioscach infheistíocht phoiblí a leathnú i gcomhair an aistrithe ghlais agus dhigitigh agus na slándála fuinnimh, agus cumhacht ceannaigh na dteaghlach is leochailí a choimeád ar bun chun tionchar na dteithe praghsanna fuinnimh a mhaolú agus chun an brú boilscithe a theorannú ón dara babhta trí bhearta spriocdhírithe agus sealadacha; Ní mór don bheartas fioscach leanúint de bheith ag dul in oiriúint do na cúinsí atá ag athrú go tapa, agus ní mór idirdhealú a dhéanamh idir tíortha ag brath ar a staid fhioscach agus eacnamaíoch, lena n-áirítear maidir le neamhchosaint na ndaoine easáitithe ón Úcráin don ghéarchéim agus do rabharta daoine easáitithe ón Úcráin.

---

6 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle maidir le gníomhachtú chlásal ginearálta éalaithe an Comhshocrú Cobhsaíochta agus Fáis, an Bhruiséil, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle bliain amháin ó bhris amach COVID-19: Freagairt don bheartas fioscach, an Bhruiséil, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle: Treoir maidir leis an mbeartas fioscach do 2023, an Bhruiséil, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

(8) Ar an 31 Bealtaine 2021, chuir an Rómáin plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 3 Samhain 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Rómáine[9]. Tá scaoileadh na dtráthchodanna coinníollach ar chinneadh ón gCoimisiún a ghlactar i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh go bhfuil na clocha míle agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle comhlíonta go sásúil ag an Rómáin. Tuigtear gurb é atá i gceist le comhlíonadh sásúil, nach ndeachthas siar ar ghnóthú na gcloch míle agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

(9) An 12 Bealtaine 2022, thíolaic an Rómáin a Clár Cobhsaíochta 2022, agus, an 4 Bealtaine 2022, a Chlár um Chóineasú, tar éis an spriocdháta a leagadh síos in Airteagal 4 de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. Chun na naisc eatarthu a chur san áireamh, rinneadh measúnú ar an dá chlár le chéile. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú ar thuairisciú leathbhliantúil na Rómáine ar an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.

(10) D'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2022 don Rómáin[10] an 23 Bealtaine 2022. Rinne sí measúnú ar an dul chun cinn atá déanta ag an Rómáin maidir le haghaidh a thabhairt ar na moltaí tír-shonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle in 2019, in 2020 agus in 2021, agus thug sí dá haire an cur chun feidhme a rinne an Rómáin maidir leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta, ag cur leis an Scórchlár don Téarnamh agus don Athléimneacht. Ar bhonn na hanailíse sin, sa tuarascáil tíre, sainaithníodh bearnaí i ndáil leis na ndúshláin sin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, mar aon le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn, lena n-áirítear iad siúd is toradh ar ionradh na Rúise ar an Úcráin. Rinneadh measúnú inti freisin ar dhul chun cinn na Rómáine ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh spriocanna ceannlíne AE maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú bochtaineachta a bhaint amach, mar aon le dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(11) Rinne an Coimisiún grinn-athbhreithniú faoi Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 don tSualainn agus d'fhoilsigh sé a thorthaí an 23 Bealtaine 2022[11]. Tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha sa tSualainn. Baineann leochaileachtaí go háirithe le cuntais sheachtracha, atá nasctha le heasnaimh fhioscacha mhóra, agus le saincheisteanna iomaíochais atá ag teacht chun cinn an athuair.

(12) An 3 Aibreán 2020, ghlac an Chomhairle Cinneadh (AE) 2020/509 maidir le staid easnaimh iomarcaigh a bheith sa Rómáin mar gheall ar neamhchomhlíonadh an

---

9 Cinneadh Cur Chun Feidme ón gComhairle an 3 Samhain 2021 maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Rómáine (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI)

10 SWD(2022) 638.

11 COM(2022) 624.

chritéir easnaimh in 2019[12]. An 3 Aibreán 2020, d'eisigh an Chomhairle Moladh freisin d'fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin faoi 2022 ar a dhéanaí[13]. I bhfianaise an chraptha dhomhain sa ghníomhaíocht eacnamaíoch a bhaineann le paindéim COVID-19 agus i bhfianaise an ghá ghaolmhair atá le beartais fhioscacha chun tacú leis an téarnamh in 2021 agus in 2022, d'eisigh an Chomhairle Moladh nua don Rómáin[14] an 18 Meitheamh 2021 chun deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh faoi 2024 ar a dhéanaí. Ba cheart don Rómáin príomhsprioc easnaimh ghinearálta an rialtais a bhaint amach in 2021, sprioc 6.2 % de OTI in 2022, 4.4 % de OTI in 2023, agus 2.9 % de OTI in 2024, atá comhsheasmhach le ráta ainmniúil fáis don ghlanchaiteachas príomha rialtais de 3.4 % in 2021, 1.3 % in 2022, 0.9 % in 2023 agus 0.0 % in 2024. Freagraíonn sé sin do choigeartú struchtúrach bliantúil de 0.7 % de OTI in 2021, 1.8 % de OTI in 2022, 1.7 % in 2023 agus 1.5 % de OTI in 2024. Tá an nós imeachta ar stad ó fhómhar 2021 i leith tar éis don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar ghníomhaíocht éifeachtach.

(13) In 2021, bunaithe ar shonraí a bhailíochtaigh Eurostat, b'ionann easnamh ginearálta rialtas na Rómáine agus 7.1 % de OTI, agus ba é fiachas ginearálta an rialtais 48.8 % den OTI. Tá sé sin ag teacht leis an bpríomhsprioc maidir le heasnamh a mhol an Chomhairle in 2021. Is é an coigeartú ar an gcomhardú struchtúrach do 2021 1.5 pointe céatadáin de OTI, os cionn an 0.7 pps atá molta.

(14) Tá an cás maicreacnamaíoch atá mar bhuntaca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha sa Chlár Cóineasaithe 2022 réalaíoch. Tá sé tuartha ag an rialtas go méadóidh fíor-OTI faoi 2.9 % in 2022 agus 4.4 % in 2023. I gcomparáid leis sin, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún go mbeidh fíorfhás OTI níos ísle de 2.6 % in 2022 agus 3.6 % in 2023. Is mar gheall ar bhoilsciú ard a dhéanann difear do chumhacht ceannaigh teaghlach, an tionchar a bhíonn ag meathlú muiníne de thoradh an chomhshaoil idirnáisiúnta ar thomhaltas agus ar infheistíocht, agus ranníocaíocht dhiúltach ó ghlanonnmhairí, go príomha na difríochtaí sin, toisc go meastar go leanfaidh praghsanna do thráchtearraí fuinnimh de bheith ag ardú. Ina Chlár Cobhsaíochta 2022, tá an Rialtas ag súil go dtiocfaidh laghdú ar an easnamh ceannlíne go 6.2 % den OTI in 2022 agus go 4.4 % in 2023. Léiríonn an laghdú in 2022 go príomha fás láidir ar OTI ainmniúil, méadú a bhfuiltear ag súil leis ar éifeachtúlacht an bhailiúcháin chánach, calcadh ar fhormhór an phá san earnáil phoiblí, agus an plean chun an méadú ar chaiteachas ar earraí agus ar sheirbhísí, cúnamh sóisialta agus aistrithe eile a choimeád faoi bhun ráta fáis an OTI ainmniúil. De réir an Chláir, meastar go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI go dtí 49.4 % in 2022, agus go laghdóidh sé go 49.7 % in 2023. Bunaithe ar bhearta beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún easnamh rialtais do 2022 agus 2023 de 7.5 % den OTI agus 6.3 % faoi seach. Tá sé sin níos airde ná an t-easnamh atá tuartha i gClár Cóineasaithe 2022, go príomha mar gheall ar chaiteachas sóisialta agus úis níos airde a bhfuil súil leis, an iarmhairt ghlan is airde a mheastar a bheidh ag bearta chun dul i ngleic leis an mborradh i bpraghsanna fuinnimh, toimhde níos faichillí maidir leis na gnóthachain ionchasacha i mbailiú cánach, agus an easpa beart comhdhlúthaithe

[12] Cinneadh (AE) 2020/509 ón gComhairle an 3 Aibreán 2020 maidir le heasnamh iomarcach a bheith sa Rómáin (IO L 110, 8.4.2020, lch. 58)

[13] Moladh ón gComhairle an 3 Aibreán 2020 d'fhonn deireadh a chur le staid easnamh iomarcach rialtais sa Rómáin (IO C 116, 8.4.2020, lch. 1).

[14] Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 ina dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cóineasaithe 2021 na Rómáine, IO C 304, 29.7.2021, lch. 107.

sonraithe ar thaobh an chaiteachais sa Chlár. I réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún, tuartar go mbeidh cóimheas fiachais ghinearálta idir an rialtas ginearálta agus OTI ar aon dul le 50.9 % in 2022 agus 52.6 % in 2023. Is é an difríocht go príomha mar gheall ar na heasnaimh réamh-mheasta níos airde.

Bunaithe ar réamhaisnéis earrach 2022 ón gCoimisiún, meastar go mbeidh fás aschuir ionchasach meántéarmach (meán 10 bliana) ag 3.6 %. Mar sin féin, ní áirítear leis an meastachán sin tionchar na n-athchóirithe atá mar chuid den Phlean don Téarnamh agus don Athléimneacht agus lena bhféadfar cur le hacmhainneacht fáis na hOstaire.

(15) In 2022, chuir an rialtas deireadh le formhór na mbeart a glacadh mar fhreagairt ar an ngéarchéim COVID-19, sa chaoi is go meastar go dtiocfaidh laghdú ar na bearta sealadacha tacaíochta éigeandála ó 1.1 % d'OTI in 2021 go 0.2 % in 2022. Tá tionchar ag na bearta a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a chomhrac ar an easnamh rialtais, rud a mheastar i réamhaisnéis earrach 2022 ón gCoimisiún ag 0.7 % de OTI in 2022 agus ag 0.1 % de OTI in 2023[15]. Is éard atá sna bearta sin, den chuid is mó, caidhpeanna praghsanna ar phraghsanna miondíola agus mórdhíola ar thaobh an chaiteachais, agus cánachas ar bhrabúis bhreise táirgeoirí fuinnimh ar thaobh an ioncaim. I measc na mbeart eile tá scéimeanna cúitimh do theaghlaigh agus do bhillí gáis agus fuinnimh FBManna agus liúntais fuinnimh do thomhaltóirí leochaileacha. Fógraíodh na bearta sin mar bhearta sealadacha. Mar sin féin, i gcás ina bhfuil praghsanna fuinnimh fós ardaithe in 2023, d'fhéadfaí leanúint le cuid de na bearta sin. Níl roinnt de na bearta sin spriocdhírithe, go háirithe an uasteorainn ghinearálta ar phraghsanna fuinnimh do theaghlaigh. Tuartar i réamhaisnéis earraigh 2022 ón gCoimisiún gurb ionann na costais a bhaineann le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin agus 0.1 % de OTI in 2022 agus 2023[16], agus is ionann costas méadaithe an chaiteachais ar chosaint agus beagán faoi bhun 0.1 % den OTI in 2022 amháin.

(16) Is é an t-easnamh ceannlíne do 2022 i réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún ná 1.3 pointe céatadáin den OTI os cionn na príomhsprioc easnaimh a mhol an Chomhairle, agus tuartar go ndéanfar coigeartú -0.2 pps ar an gcomhardú struchtúrach. De OTI in 2022, i gcomparáid leis an 1.8 pointe céatadáin de OTI a moladh. Tá gá le hanailís chúramach atá bunaithe ar an tagarmharc caiteachais chuige sin. In 2022, tuartar go mbeidh glanfhás caiteachais phríomha (coigeartaithe d'aonuaire agus do bhearta beartais fhioscaigh ar thaobh an ioncaim) ag 9.6 % i réamhaisnéis earraigh 2022 an Choimisiúin, os cionn an 1.3 % atá molta. Is é an méadú ar chaiteachas sóisialta atá beartaithe i ngeall ar innéacsú pinsean agus na bearta sóisialta buiséadaithe, agus costas buiséadach na mbeart chun uasteorainn a chur le praghsanna fuinnimh (glan ar na bearta ioncaim) agus chun déileáil le sreabhadh na ndaoine easáitithe ón Úcráin, is mó a spreagtar an fás a thuartar don chaiteachas comhiomlán in 2022. Tá ról freisin ag an bhfás ar chaiteachas ar thomhaltas idirmheánach, arb é

---

15 Is ionann na figiúirí agus leibhéal chostais bhuiséadacha bhliantúla na mbeart sin a rinneadh ó fhómhar 2021, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas reatha chomh maith le – i gcás inarb ábhartha – bearta caiteachais chaipitil.

16 Glactar leis go sroichfidh líon iomlán na ndaoine easáitithe ón Úcráin go dtí an tAontas Eorpach 6 milliún de réir a chéile faoi dheireadh 2022, agus meastar a ndáileadh geografach bunaithe ar mhéid an diaspóra atá ann cheana, ar dhaonra coibhneasta an Bhallstáit ghlactha, agus ar dháileadh iarbhír na ndaoine easáitithe ón Úcráin ar fud an Aontais ó mhí an Mhárta 2022. I gcás costais bhuiséadacha in aghaidh an duine, tá meastacháin bunaithe ar shamhail mhicreashamhlú Euromod Airmheán Comhpháirteach Taighde an Choimisiúin, agus an dá aistriú airgid á gcur san áireamh d'fhéadfadh daoine a bheith incháilithe do shochair chomhchineáil, amhail oideachas agus cúram sláinte.

boilsciú ard a bhfuiltear ag súil leis do thomhaltóirí is mó is cúis leis, cé nach bhfuil sé chomh mór sin. Téann diall an ghlanfhás ar chaiteachas ón moladh sa treo céanna leis an diall ón gcoigeartú ar an gcomhardú struchtúrach, cé go bhfuil méid níos mó i gceist leis (2.7 pointe céatadáin de OTI i gcás fáis ar chaiteachas glan i gcomparáid le 2.0 pointe céatadáin d'OTI i gcás an chomhardaithe struchtúraigh). Is féidir an difríocht a mhíniú go páirteach leis an gcóimheas ioncaim-OTI níos airde a tuaradh do 2022 i réamhaisnéis earraigh 2022 an Choimisiúin i gcomparáid le réamhaisnéis earraigh 2021 an Choimisiúin (níos airde faoi 0.9 pointe céatadáin de OTI), rud a fheabhsaíonn an comhardú struchtúrach ach nach bhfuil tionchar aige ar thagarmharc an chaiteachais. Ar bhonn na mionanailíse, tá baol ann nach gcomhlíonfaidh an Rómáin na spriocanna fioscacha do 2022 a bunaíodh sa Mholadh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021.

(17) Is é an t-easnamh ceannlíne do 2023 i réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún ná 1.9 pointe céatadáin den OTI os cionn na príomhsprioc easnaimh a mhol an Chomhairle, agus tuartar gur 0.0 pointe céatadáin de OTI a bheidh sa choigeartú ar an gcomhardú struchtúrach in 2022, i gcomparáid leis an 1.7 pointe céatadáin OTI a mholtar. Tá gá le hanailís chúramach atá bunaithe ar an tagarmharc caiteachais chuige sin. In 2023, tuartar go mbeidh glanfhás caiteachais phríomha (coigeartaithe d'aonuaire agus do bhearta beartais fhioscaigh ar thaobh an ioncaim) ag 1.7 % i réamhaisnéis earraigh 2022 an Choimisiúin, os cionn an 0.9 % atá molta, i ngeall ar easpa beart nithiúil chun na spriocanna a bhaint amach. Ar bhonn na mionanailíse, tá baol ann nach gcomhlíonfaidh an Rómáin na spriocanna fioscacha do 2023 a bunaíodh sa Mholadh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021. I bhfianaise na rioscaí nach mbainfear amach na spriocanna fioscacha a moladh in 2022 agus in 2023, dealraíonn sé go bhfuil bearta buiséadacha breise ábhartha chun conair an choigeartaithe a chomhlíonadh agus chun ceartú a heasnamh iomarcach a bhaint amach faoi 2024.

(18) I gClár Cobhsaíochta 2022, meastar go laghdóidh easnamh ginearálta an rialtais de réir a chéile go 2.95 % de OTI in 2024 agus go 2.9 % faoi 2025. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go bhfanfaidh an t-easnamh ginearálta rialtais faoi bhun 3 % den OTI thar thréimhse an Chláir. Tá sé beartaithe an comhdhlúthú fioscach a dhéanamh go príomha ar thaobh caiteachais an bhuiséid. Ní sholáthraítear aon fhaisnéis, áfach, faoi na bearta comhdhlúthaithe bunúsacha atá beartaithe. De réir an Chláir, táthar ag súil go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI faoi 2025, go háirithe le laghdú go 49.4 % in 2024, agus laghdú go 48.9 % in 2025. Bunaithe ar anailís an Choimisiúin, is cosúil gur rioscaí meántéarmacha a bhaineann le hinbhuanaitheacht fiachais sa mheántéarma.

(19) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b) de Rialachán (AE) 2021/241 agus le hIarscríbhinn V, critéar 2.2 a ghabhann leis, cuimsíonn an plean téarnaimh agus athléimneachta tacar suntasach athchóirithe agus infheistíochtaí a threisíonn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Cuidíonn siad sin chun dul i ngleic leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta ar fad nó le fothacar suntasach díobh a leagtar amach sa mholtaí tírshonracha atá dírithe ar an Rómáin ag an gComhairle sa Seimeastar Eorpach in 2019 agus 2020, mar aon le haon mholadh tírshonrach a eisíodh suas le dáta glactha an phlean. Go háirithe, tugtar aghaidh sa phlean ar dhigitiú iomlán an riaracháin chánach agus ar dheireadh a chur, de réir a chéile, le dreasachtaí cánach iomarcacha d'fhonn cáilíocht agus inbhuanaitheacht an airgeadais phoiblí a fheabhsú. Cuidíonn an plean freisin chun inbhuanaitheacht agus cothroime an chórais phinsin phoiblí a áirithiú. Le hathchóirithe ar chúram sláinte, agus infheistíochtaí digitithe ag gabháil leo, táthar ag súil go bhfeabhsófar rochtain, cost-éifeachtúlacht agus

athléimneacht an chúraim sláinte. Maidir le cinnteoireacht atá bunaithe ar fhianaise, pleanáil fhadtéarmach agus comhairliúcháin phoiblí, chomh maith le bearta atá dírithe ar fheabhas a chur ar an bpróiseas soláthair phoiblí, táthar ag súil go rannchuideoidh siad le feabhas a chur ar cháilíocht agus ar éifeachtacht an riaracháin phoiblí as a dtiocfaidh glacadh níos fearr as cistí an Aontais. Trí neamhspleáchas na mbreithiúna a neartú agus éifeachtúlacht na mbreithiúna a mhéadú, rochtain ar cheartas a fheabhsú, agus dlús a chur leis an gcomhrac i gcoinne an éillithe, tá sé mar aidhm ag an bplean aghaidh a thabhairt ar na príomh-shaincheisteanna a bhaineann le hurraim don smacht reachta sa Rómáin i gcomhréir le cásdlí ábhartha Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh agus na moltaí a rinneadh i dtuarascálacha an tSásra um Chomhar agus um Fhíorú (CVM), i dtuarascálacha an Ghrúpa Stát i gcoinne Éillithe (GRECO), tuairimí Choimisiún na Veinéise á gcur san áireamh, agus i dtuarascálacha ar an Riail. Leis na príomh-athchóirithe maidir le pá íosta a shocrú agus ioncam íosta cuimsithe, maidir le rialachas corparáideach fiontar atá faoi úinéireacht stáit a neartú agus maidir leis an idirphlé sóisialta, tugtar aghaidh freisin ar mholtaí atá ann le fada an lá a bhaineann go sonrach le tír faoi leith. Bunaítear leis an bplean freisin córas oideachais agus cúraim luath-óige atá aonadach, cuimsitheach agus ardchaighdeáin agus a bhfuil infheistíochtaí i gcúram leanaí ag gabháil leis. Cuireann an plean infheistíochtaí inbhuanaithe agus digiteacha chun cinn agus tacaíonn sé le gníomhaíochtaí taighde agus forbartha. Cuidíonn athchóirithe agus infheistíochtaí tábhachtacha maidir le dícharbónú, maidir le néal rialtais a bhunú agus úsáid an chárta aitheantais leictreonaigh le tacú leis na haistrithe glasa agus digiteacha.

(20) Táthar ag súil go gcuideoidh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine le tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh maidir leis an aistriú glas agus digiteach. Baineann 41 % de leithdháileadh iomlán an phlean le bearta a thacaíonn leis na cuspóirí aeráide sa Rómáin, agus baineann 21 % de leithdháileadh iomlán an phlean le bearta a thacaíonn le cuspóirí digiteacha. Cur chun feidhme iomlán an phlean téarnaimh agus athléimneachta i gcomhréir leis na clocha míle agus na spriocanna ábhartha, sin rud a chuideoidh leis an Rómáin téarnamh go tapa ó iarmhairtí ghéarchéim COVID-19 agus a hathléimneacht á neartú san am céanna. Tá sé tábhachtach i gcónaí comhpháirtithe sóisialta agus páirtithe leasmhara ábhartha eile a rannpháirtiú ar bhonn córasach ar mhaithe le cur chun feidhme rathúil an phlean téarnaimh agus athléimneachta mar aon le bearta eacnamaíocha agus fostaíochta a théann níos faide ná an plean, chun úinéireacht leathan ar an gclár oibre beartais foriomlán a áirithiú.

(21) Thíolaic an Rómáin na doiciméid chlárúcháin don bheartas comhtháthaithe[17] an 14 Aibreán 2022 maidir leis an gComhaontú Comhpháirtíochta agus an 6 Bealtaine 2022 dá chéad chlár. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021, cuirfidh an Rómáin san áireamh na moltaí tírshonracha i gclársceidealú chistí an bheartais comhtháthaithe le haghaidh 2021-2027. Is réamhriachtanas é sin chun éifeachtacht na tacaíochta airgeadais atá le fáil ó chistí an bheartais chomhtháthaithe a fheabhsú agus chun an leas is mó is féidir a bhaint as breisluach na tacaíochta sin, agus comhordú, comhlántacht agus comhleanúnachas idir na cistí sin agus ionstraimí agus cistí eile de chuid an Aontais á gcur chun cinn san am céanna. Braitheann cur chun feidhme rathúil na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta mar aon le cláir an bheartais chomhtháthaithe ar

[17] Rialachán (AE) 2021/1060, OJ L 231, 30.06.2021, lch. 159.

dheireadh a chur le bacainní ar infheistíocht chun tacú leis an aistriú glas agus digiteach agus ar fhorbairt chríochach chothrom.

(22) Mar fhreagairt ar an sainordú ó Cheannairí Stáit nó Rialtais a leagtar amach i nDearbhú Versailles, is é is aidhm don phlean REPowerEU deireadh a chur de réir a chéile le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis a luaithe is féidir. Chuige sin, tá na tionscadail, na hinfheistíochtaí agus na hathchóirithe is oiriúnaí ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus ar leibhéal an Aontais á sainaithint i gcomhphlé leis na Ballstáit. Is é is aidhm do na bearta sin, spleáchas foriomlán ar bhreoslaí iontaise a laghdú agus imeacht ó bhreoslaí iontaise a allmhairiú ón Rúis.

(23) De réir sonraí 2020, tá meascán fuinnimh na Rómáine bunaithe go mór ar bhreoslaí iontaise; Is ionann ola agus gás agus tuairim is 30 % an ceann agus 10 % eile ag an ngual. Táirgeann an Rómáin féin tuairim is 80 % den ghás a ídíonn sí, cé gur ón Rúis a thagann an fuílleach (ar fud an Aontais Eorpaigh i gcoitinne, is iad allmhairí gáis is mó a úsáidtear agus, ar an meán, is as an Rúis a thagann 44 % d'allmhairí). Maidir le hamhola, is ionann allmhairí ón Rúis agus 32 % den iomlán, i gcomparáid le meán AE de 26 %[18]. Tá an Rómáin tiomanta do dheireadh a chur le gual faoi 2032. Chun an sprioc uaillmhianach sin a bhaint amach, áirítear i bplean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine agus cistí eile de chuid an Aontais, amhail an Ciste don Nuachóiriú, infheistíochtaí suntasacha i gcothú an dícharbónaithe trí acmhainn nua fuinnimh inathnuaite a shuiteáil. Mar sin féin, beidh gá le huasghráduithe suntasacha ar líonraí tarchurtha fuinnimh agus dlús a chur le himscaradh an bhonneagair ghlais chun dlús a chur le himlonnú an bhonneagair ghlais chun an t-aistriú glas agus an méadú mór ar thomhaltas fuinnimh a mhéadú. Chuige sin, beidh gá le creat rialála feabhsaithe agus le hinfheistíocht níos mó, chomh maith le cumhacht a thabhairt do thomhaltóirí a bheith rannpháirteach go gníomhach, ina n-aonar nó i dteannta a chéile trí phobail fuinnimh, i margadh an leictreachais. D'fhéadfadh tús-ualú a dhéanamh ar infheistíocht i mbonneagar amhail stóráil, chomh maith le hidirnaisc gháis agus leictreachais le tíortha comharsanachta, éagsúlú an tsoláthair fuinnimh, cobhsaíocht an mhargaidh agus an inoiriúnaitheacht do dhifríochtaí réigiúnacha a mhéadú. Tá sé sin le feiceáil i gcomhthéacs ionradh na Rúise ar an Úcráin agus laghdú ar an spleáchas ar allmhairí, ós rud é go bhfuil an córas fuinnimh fós ag brath go mór ar bhreoslaí iontaise. Ina theannta sin, tá deis thábhachtach ag an Rómáin a neamhspleáchas fuinnimh a fhorbairt tuilleadh agus tacaíocht shuntasach a thabhairt do na Ballstáit chomharsanachta chun a spleáchas ar allmhairí gáis nádúrtha na Rúise a laghdú. Moltar infheistíochtaí nua bonneagair agus líonraí a bhaineann le gás a bheith slán i gcás inar féidir, d'fhonn a n-inbhuanaitheacht fhadtéarmach a éascú trí bhreoslaí inbhuanaithe a chur in ionad breoslaí inbhuanaithe amach anseo. Ina theannta sin, tá deis thábhachtach ag an Rómáin a neamhspleáchas fuinnimh a fhorbairt tuilleadh agus tacaíocht shuntasach a thabhairt do na Ballstáit chomharsanachta chun a spleáchas ar allmhairí gáis nádúrtha na Rúise a laghdú. Ag an am céanna, beartaítear €3 bhilliún i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh chónaithe phoiblí agus phríobháideacha agus sna hearnálacha tionsclaíocha le plean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine. Is gá dul níos faide ná an chéad tonn athchóirithe sin chun laghdú a dhéanamh ar thomhaltas fuinnimh agus ar spleáchas ar bhreoslaí iontaise, toisc nach gcumhdófar stoc iomlán na bhfoirgneamh le sprioc an phlean téarnaimh

[18] Eurostat (2020), sciar na n-allmhairí Rúiseacha os cionn iomlán na n-allmhairí. Do mheán na 27 mBallstát, tá iomlán na n-allmhairí bunaithe ar allmhairí lasmuigh de AE27. I gcás na Rómáine, áirítear trádáil laistigh den AE ar iomlán na n-allmhairí. Ní fholaíonn amhola táirgí ola scagtha.

agus athléimneachta. Ní mór don Rómáin tuilleadh feabhais a chur ar an gcreat beartais chun dlús a chur le hathchóiriú foirgneamh. Beidh gá le méadú breise ar an uaillmhian chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus chun foinsí in-athnuaite agus éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú ionas go mbeidh sé i gcomhréir leis na cuspóirí a bhaineann leis an ‘Fit for 55’.

(24) Cé go mbeidh costais shuntasacha athstruchtúrúcháin i roinnt earnálacha mar thoradh ar an dlús atá curtha leis an aistriú chuig neodracht aeráide agus ar shiúl ó bhreoslaí iontaise, féadfaidh an Rómáin leas a bhaint as an Sásra Cóir don Aistriú i gcomhthéacs an bheartais chomhtháthaithe chun tionchar socheacnamaíoch an aistrithe a mhaolú sna réigiúin is mó atá buailte. Ina theannta sin, is féidir leis an Rómáin leas a bhaint as Ciste Sóisialta na hEorpa Plus chun deiseanna fostaíochta a fheabhsú agus comhtháthú sóisialta a neartú.

(25) Scrúdaigh an Chomhairle Clár Cóineasaithe 2022 na Rómáine agus léirítear a tuairim[19] go háirithe i moladh (1) thíos.

(26) I bhfianaise an athbhreithnithe dhomhain a rinne an Coimisiún agus an mheasúnaithe sin, scrúdaigh an Chomhairle Clár Náisiúnta Athchóirithe 2022 agus an Clár um Chóineasú 2022. Léirítear a moltaí faoi Airteagal 6 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 i moltaí 1, 2 agus 3 thíos. Cuidíonn beartais fhioscacha dá dtagraítear i moladh 1 inter alia le haghaidh a thabhairt ar mhíchothromaíochtaí a bhaineann leis an easnamh mór leanúnach sa chuntas reatha toisc go gcuideoidh comharduithe fioscacha níos fearr le mór-riachtanais maoinithe sheachtraigh gheilleagar na Rómáine ina iomláine a laghdú. Cuidíonn na beartais dá dtagraítear i moladh 2 inter alia le haghaidh a thabhairt ar na laigí a bhaineann leis an iomaíochas. Cuidíonn na beartais dá dtagraítear i moladh 3, inter alia, le díriú ar laigí a bhaineann leis na cuntais sheachtracha san fhadtéarma.

AG MOLADH LEIS SEO go nglacfadh an Rómáin gníomhaíocht in 2022 agus 2023 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. Beartais fhioscacha a shaothrú i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 d’fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin.

2. Dul ar aghaidh le cur chun feidhme a plean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na clocha míle agus na spriocanna a chuimsítear i gCinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 3 Samhain 2021. An chaibidlíocht leis an gCoimisiún maidir le doiciméid chlársceidealaithe an bheartais chomhtháthaithe le haghaidh 2021-2027 a chur i gcrích go tapa d’fhonn tús a chur lena gcur chun feidhme;

[19] .

3. Spleáchas foriomlán ar bhreoslaí iontaise a laghdú. Forbairt bhreise ar tháirgeadh fuinnimh inbhuanaithe a éascú trí dhlús a chur le forbairt foinsí in-athnuaite fuinnimh, eangacha tarchurtha fuinnimh a uasghrádú agus an t-idirnasc leis na Ballstáit chomharsanachta a mhéadú. Luas agus uaillmhian an athchóirithe a mhéadú chun éifeachtúlacht fuinnimh an stoic foirgneamh a chur chun cinn.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán